

• Interview met Gilbert Degryse

Op 31 oktober omstreeks 14u30 bezocht ik het atelier van Gilbert Degryse. Dit atelier bevindt zich in één van de loodsen op de oude Picanolsite in de Weverijstraat te Ieper. Ik legde er het volgende interview af van hem.

Wanneer heeft u beseft dat u kunstenaar zou worden? Op welke manier kwam u tot dit beseft?

Eigenlijk ben ik maar vanaf mijn veertigste gefascineerd geraakt door het 'kunstenaar zijn'. In het begin van de jaren '80, vond het *Place du Tertre* plaats op het marktplein te Ieper. *Place du Tertre* is een pleintje midden in de wijk Montmartre in Parijs. Het is beroemd omwille van de vele portretschilders. De organisatie die toen die Franse kunstenaars naar de Ieperse markt bracht werd genoemd naar dat plein, *Place du Tertre*. Ik was onder de indruk van de gezellige drukte. Ik was gefascineerd door de evolutie die je zag in de schilderijen. Ik ging verschillende malen per dag gaan kijken naar de kunstenaars en zag telkens hun schilderijen evolueren.

Diezelfde week nog kocht ik een doosje met aquarelverf. Ik had de microbe direct te pakken.

Zo ging ik op vanaf mijn 40^e nog 20 jaar naar de kunst academie.

Speelt kunst sindsdien een grote rol in uw leven?

Als je eens de microbe te pakken hebt, wordt je leven erg beïnvloed door kunst. Ik ervaar het als een extra leven die ik heb gekregen.

Kreeg u door het maken van kunst en door het volgen van uw opleidingen een andere visie op het gewone leven?

Dat lijkt me vanzelfsprekend. Het is net alsof je hebt geleerd om met een ander paar ogen te kijken. Met deze ogen kijken we eerst naar het totaalbeeld van iets en pas later naar de details ervan. Dit is zo in het dagelijkse leven, maar dit kan ik ook toepassen op schilderijen of beelden. Bij het maken van een beeld probeer ik er zo goed mogelijk voor te zorgen dat het totaalbeeld klopt. Het beeld moet passen in de ruimte waartoe het behoort. Het beeld moet een element zijn van de ruimte rondom hem.

Wie kon er u al inspireren doorheen uw kunstcarrière?

Reeds vanaf het begin dat ik kunst schep, is Cy Twombly een groot voorbeeld voor mij. Cy Twombly is een Amerikaanse kunstenaar die het vooral ver geschopt heeft met zijn schilderijen en sculpturen. De man stierf de afgelopen zomervakantie, maar is en zal een groot voorbeeld voor mij blijven.

Dichter bij huis, is Michel Francois een inspirator voor mij geweest. Vele ideeën die je terugvindt in het concept achter mijn werken, kan je ook bij hem terugvinden.

Met wie zou u in de toekomst eens willen samenwerken? Of met wie heeft u in het verleden erg graag samengewerkt?

Voor mij speelt het eigenlijk niet echt een rol met wie ik samenwerk. Doordat ik hou van samenwerken, heb ik bijna nog geen enkele solotentoonstelling gedaan. Ik geniet ervan om samen met andere kunstenaars achter 1 concept te staan.

Zolang de andere kunstenaars zich kunnen vinden in mijn concept, heb ik er geen probleem mee wie die kunstenaars zijn. Zo werkte ik onlangs samen met kinderen. Ik werkte enkele maanden geleden ook samen met enkele kinderen met een fysieke handicap. Het was een samenwerking om nooit te vergeten. Het was puur genieten. Ik werk liever samen met een

groep mindere bekende kunstenaars waarbij ik plezier beleef, dan met iemand met een grote naam.

Maar als er me ooit een bekend kunstenaar een aanbod tot samenwerking zou doen, zou ik het waarschijnlijk wel niet weigeren.

Bij vele van je installaties werkt u naar de ruimte toe. Kunt u even verduidelijken wat dat precies inhoudt voor jou?

Ik leg het je even uit met een voorbeeldje: "Mocht mijn atelier hier leeg zijn, dan zou ik bij het binnenkomen direct beginnen denken: dat is een donker hoekje, daar heb je lichtinval, hier is het plafond hoger dan daar, de ruimte is zo breed, de ligging is centraal in de stad, het gebouw heeft een culturele geschiedenis, ... Deze aspecten probeer ik achteraf in het kunstwerk te integreren." Je moet steeds hetgeen gebruiken die er al op die plaats aanwezig is. Ik probeer steeds de ruimte zo goed mogelijk op te nemen in mij. Eigenlijk zo je er gewoon een 10-tal keer moeten gaan zitten op een stoel en de ruimte op je laten inwerken. Dan pas kan je een concept uitwerken.

Als er nu een werk zet in een bepaalde ruimte gezet wordt. En die ruimte wijzigt na enige tijd, klopt uw visie dan nog op dat werk?

Dat is moeilijk te zeggen, dit varieert van werk tot werk. Maar meestal verandert ook het concept als de ruimte er rond verandert. Als het nieuwe concept niet beter is dan oorspronkelijke, dan zou ik wel eens mijn schilderij of sculptuur uit de ruimte durven halen. Dan neem ik het gewoon mee naar mijn atelier en geef ik het later een andere plaats in een nieuwe ruimte.

Is er een bepaalde manier waarop u steeds tewerk gaat bij het maken van een werk?

Eigenlijk niet. Ieder werk is anders en heeft andere ontwikkelingsfases. Meestal begin ik met een gevonden voorwerp (object trouvé). Als dat voorwerp kunst op zichzelf is verander ik er niets meer aan. Maar dit maak je niet veel mee hoor. In de afgelopen 20 jaar, vond ik zo'n 10 kunststukken.

Toep:

Gilbert vroeg me wat ik zag in het volgende werk. *(zie foto aan de linkerkant)*

Eerlijk gezegd wist ik niet goed wat ik moest zien.

Ik zag een oud blauw stuk metaal op een witte sikkkel, maar veel meer dan dat zag ik niet.

Hij legde hetgeen dat hij zag als volgt uit:

"Ik interpreteer dit stuk metaal als bruine heuvels die onder een blauwe hemel liggen. Centraal in de lucht, vliegen er enkele donkere wolken voorbij."

Maar als je nog het gevoel hebt dat er iets ontbreekt aan je 'object trouvé', dan moet je hem bewerken en bijwerken. Je moet hem aanpassen naar je eigen concept of naar het concept die achter de titel van de tentoonstelling zit.

Wanneer is een kunstwerk af voor jou?

Een kunstwerk is pas af als het kunstwerk klaar is om in een tentoonstelling te plaatsen. Voor een tentoonstelling werk je met een deadline, maar om deze deadline mogelijk te maken, is het best dat je reeds enkele maanden op voorhand je idee achter het kunstwerk bedenkt. Dit is iets wat geleidelijk aan moet gebeuren. Het is best dat je er de tijd voor neemt zodat het concept goed uitgewerkt is.

Maar dan nog kan het zijn dat je niet zeker bent van je stuk. Het kan zijn dat je tijdens je tentoonstelling plots beseft dat er eigenlijk nog iets niet klopt aan je beeld dat je gecreëerd hebt. Ikzelf verlang dan totdat de tentoonstelling ten einde loopt zodanig dat ik het beeld kan meenemen naar mijn atelier. Meestal bewerk ik het beeld dan totdat ik denk dat het dan wel perfect is. De kans is groot dat het werk later nog eens van pas komt in een andere tentoonstelling.

Als een kunstwerk af is, heeft u dan nooit de intentie om het te verkopen?

Nee. Ik heb nog nooit een kunstwerk gemaakt met de bedoeling om er geld aan te verdienen. Het maken van kunst is voor mij enkel een vorm van plezier beleven. Ik vind het wel eigenaardig dat er zich soms kunstverzamelaars richten tot mij omdat ze geïnteresseerd zijn in mijn assemblagewerken. Maar zelfs dan aarzel ik om ze te verkopen. Ik ruil ze liever met een ander werk dat die personen in hun collectie staan hebben. Maar toch gebeurt het eens dat ik één of ander werk verkoop. Maar ik verdien er absoluut niet genoeg mee om ervan te kunnen leven.

Als u nu terugkijkt op je werken. Heeft u dan soms niet het gevoel dat er nog dingen moeten verandert worden? Is je visie op die werken dan veranderd?

Ja, soms maak ik dat inderdaad mee. Dan denk je bij jezelf waarom je dat toen gedaan had. Ik zou bepaalde dingen die ik vroeger gemaakt heb, nu nooit meer op die manier maken. Nu zou ik er een heel ander werk van gemaakt hebben.

Heeft u zelf een reden waarom u denkt dat dit zo is?

Volgens gebeurt dit omdat ik mezelf steeds hogere normen opleg. Vroeger was ik veel vlugger tevreden met een werk. Nu moet het totaalbeeld achter mijn werk veel beter zijn dan vroeger. Ik heb geleerd om nog beter te kijken met het paar ogen die ik mocht ontdekken door kunstenaar te worden. Het concept moet steeds beter zijn.

Breng je hier vele uurtjes door in je atelier?

Ja, nu zelfs nog meer dan vroeger. Vroeger vond mijn atelier plaats in een oude schuur op een boerderij in Oost-Vleteren. Toen nam ik iedere dag mijn fiets om er gemiddeld 4 uren per dag mijn tijd door te brengen. Toen de boerderij verkocht werd, was ik verplicht om te verhuizen. Na lang zoeken, vond ik deze plek in deze oude loods op de vernieuwde Picanolsite. Nu vindt je me hier s'morgens vanaf een uur of 9. En in de namiddag ben ik hier, als ik niets anders te doen heb, vanaf 14u tot omtrent 17u of 18u. Het is, zoals ik reeds gezegd heb, net een nieuw leven dat ik gekregen heb.

Nog een laatste vraagje: Als u uw eigen concept zou moeten verwoorden, hoe zou u dat dan doen?

Mijn eigen concept? Euhm, ik denk dat ik zoals vele andere kunstenaars gewoon de ruimte rondom mijn werk in het kunstwerk betrek. En dat ik er probeer voor te zorgen dat mijn werk zo goed mogelijk past in die ruimte.

Een 10-tal jaren geleden moest ik aan kinderen uit het 2^e leerjaar een demonstratie geven. Hierbij legde ik de term 'concept' uit door de vergelijking te maken met 'het inrichten van de woonkamer'. Ik vertelde de kinderen dat je moeilijk een kunstwerk kon zetten op de plaats van de kachel en dat een aardappelpomp niet thuishoort in de living. Na enkele ogenblikken hadden ze het door. Om er zeker van te zijn dat ze de term verstonden, vroeg ik ze om nog enkele voorbeelden. Zo zei de ene: 'Mijn bed mag niet in de woonkamer staan, want dat past daar niet. Het moet in mijn slaapkamer staan!' Een ander zei: 'De wasmachine kan niet in de inkomhal staan, omdat de mensen dat raar zouden vinden.'